

BINNENSTAD

Elke bezoeker aan Wenen zou zijn eerst stappen naar het oude centrum moeten richten. De Innere Stadt, de 'binnenstad', is gemakkelijk beloopbaar en duidelijk begrensd: het Donaukanaal vormt een natuurlijke barrière in het oosten, en de Ringstrasse omringt de wijk aan alle andere kanten. Precies in het midden verrijst de Stephansdom aan het

hoofdplein van de stad, de Stephansplatz. Een aantal van de belangrijkste bezienswaardigheden ligt hier, waaronder de Spaanse Rijschool, de Alte Burg en enkele kerken. Het is ook een van de levendigste wijken van Wenen, met weelderige traditionele koffiehuizen en restaurants, zoals het beroemde Café Central, naast elegante winkels.

Bezienswaardigheden in het kort

Straten en pleinen

- 2 Graben
- 8 Dr.-Ignaz-Seipel-Platz
- 12 Schwedenplatz
- 14 Joodse wijk
- 17 Hoher Markt
- 19 Schulhof
- 20 Am Hof
- 21 Freyung
- 22 Herrengasse
- 23 Minoritenplatz
- 24 Michaelerplatz
- 26 Heldenplatz
- 29 Josefsplatz
- 34 Kärntner Strasse

Historische gebouwen

- 5 Mozarthaus Vienna
- 11 Urania

- 16 Altes Rathaus
- 18 Böhmmische Hofkanzlei
- 27 Alte Burg blz. 72-73
- 28 Spaanse Rijschool blz. 71
- 33 Winterpalais des Prinzen Eugen

Kerken

- 1 Peterskerche
- 3 Stephansdom blz. 62-63
- 6 Deutschordenskerche St. Elisabeth
- 7 Franziskanerkerche
- 9 Dominikanerkerche

- 13 Ruprechtskerche
- 15 Maria am Gestade
- 30 Augustinerkerche
- 32 Kapuzinerkerche, Kaisergruft

Musea

- 4 Dom- und Diözesanmuseum
- 10 Österreichisches Museum für Angewandte Kunst
- 31 Albertina

Park/tuin

- 25 Volksgarten

Zie Stratengids, kaart 2 en 3

3 Stephansdom

De kathedraal in het hart van Wenen is gewijd aan de H. Stefanus, de eerste christelijke martelaar. Hoewel de dom hier zo'n 800 jaar geleden werd gebouwd, is het huidige bouwwerk overwegend laatgotisch – het enige wat rest van de 13de-eeuwse romaanse kerk zijn de Riesentor en de Heidentürme. De dom werd in de Tweede Wereldoorlog grotendeels verwoest, maar is later met de steun van de gehele natie in zijn oude glorie hersteld. In een gewelf onder het hoofdaltaar worden urnen bewaard met de ingewanden van een aantal Habsburgse heersers – andere lichaamsdelen worden elders in Wenen bewaard.

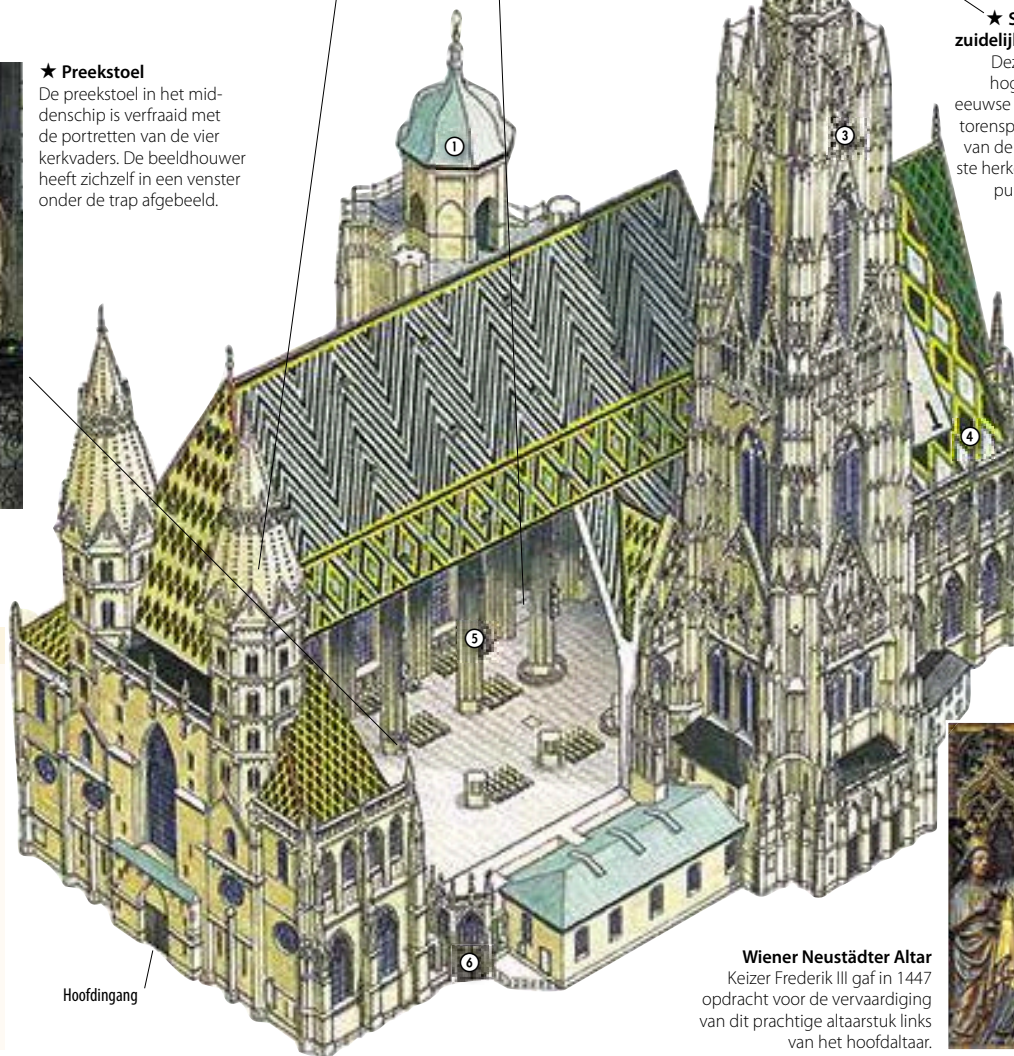

★ **Riesentor**
Dit laatromaanse meesterwerk met zijn rijkelijk met houtsnijwerk versierde portaal en twee identieke Heidentürme staat op de plaats waar ooit een heidens heiligdom stond.

★ **Preekstoel**
De preekstoel in het middenschip is verfraaid met de portretten van de vier kerkvaders. De beeldhouwer heeft zichzelf in een venster onder de trap afgebeeld.

Toegang tot de catacomben

Hoofdingang

UITGELICHT

- ① De noordelijke toren met de Pummerinklok.
- ② Op de bronzen torenspits prijkt een tweekoppige adelaar – het symbool van de Habsburgers.
- ③ Uitkijktplatform op 72 m hoogte.
- ④ Het mozaïekdak is bedekt met ongeveer 250.000 geglaazuurde dakpannen.
- ⑤ Liften naar de klokkentoren.
- ⑥ De Singentor was ooit de ingang voor mannelijke bezoekers. Het reliëf toont taferelen uit het leven van Paulus en hertog Rudolf IV de Stichter.

TIPS VOOR DE TOERIST

Praktische informatie

Stephansplatz 1.
Kaart 2 C4.
Tel. 515523526.
Open ma–za 6.00–22.00, zo 7.00–22.00 uur.
Engels: ma–za 10.30 uur, Duits: dag, 15.00 uur.
📶 📶 📶 📶
w stephanskirche.at

Openbaar vervoer

U Stephansplatz.
1A, 2A, 3A.

★ Steffi, de zuidelijke toren

Deze 137 m hoge, 15de-eeuwse gotische torenspits is een van de bekendste herkenningspunten van Wenen.

De majestueuze barokgevel van de Dominikanerkirche

9 Dominikanerkirche

Postgasse 4. Kaart 3 D4. Tel. 5129174.
U Stubentor, Schwedenplatz, Stephansplatz. 2. 3A, 74A. Open ma–za 7.00–19.00, zo 7.30–21.00 uur.
w mariarotunda.at

De dominicaner monniken kwamen in 1226 op uitnodiging van hertog Leopold VI naar Wenen. In de tweede helft van de 13de eeuw bouwden ze hun eerste kerk en klooster. De huidige kerk werd tussen 1631 en 1674 neergezet naar een ontwerp van Cypriano Biasino en Antonio Canevale.

De kerk heeft een rijk versierd interieur, met een reeks kapellen rond het schip en een plafond dat is verlucht met vroegbarokke fresco's. In de koepel is een schilderij van Franz Geyling te zien. De tweede kapel rechts, de St.-Vincentiuskapel, heeft sierlijke rococokoorhekken en -kandelaars en – boven de westingang – een wonder-schoon verguld met een decoratieve orgelkast van halverwege de 18de eeuw.

In de nissen van de gevel staan beelden van dominicaner heiligen. De twee beelden in de hoekuitsparingen zijn van de kerkleraren Albertus Magnus en Thomas van Aquino. Mooi zijn ook de fresco's van Tencalla en Rauchmüller en het door Leopold Kupelwieser beschilderde hoogaltaar (1839–1840) van Karl Rösner.

Wiener Neustädter Altar

Keizer Frederik III gaf in 1447 opdracht voor de vervaardiging van dit prachtige altaarstuk links van het hoofdaltaar.

Oostenrijk in het kort

Deze middelgrote natie in het hart van Europa is tegelijk een efficiënt, geïndustrialiseerd land en een ideale vakantiebestemming vol cultuur en natuurwonderen. U vindt er prachtige landelijke gebieden – van de Neusiedler See in het oosten, omringd door een uitgestrekt, vlak steppe-landschap, tot de drie majesteitelijke Alpenketens die het land doorsnijden. Dit alles vormt het decor voor de sprookjeskastelen, benedictijner abdijen en barokke paleizen die nog maar een klein deel vormen van de culturele hoogtepunten van het land. En Oostenrijk is niet alleen een lust voor het oog: overal hoor je de klanken van de *Sound of Music* en Mozart, Strauss en Haydn. Tel daarbij zijn vermaarde musea en nostalgische koffiehuisen, dan hebt u een land dat een unieke ervaring biedt.

Innsbruck, de hoofdstad van Tirol, is met zijn interessante oude stad en hoog oprijzende kerktorens tegen de achtergrond van de Alpen het populairste reisdoel in deze schilderachtige deelstaat.

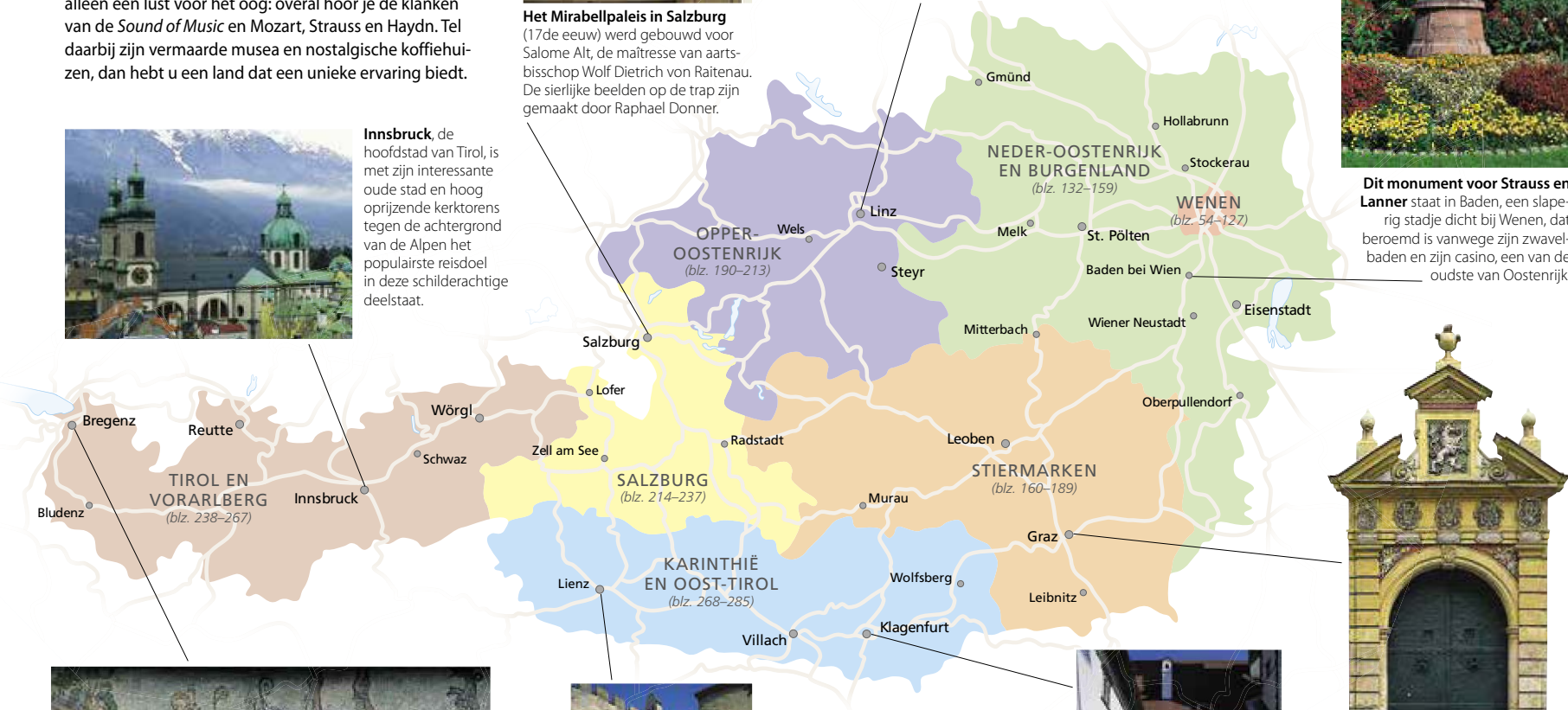
Het Mirabellpaleis in Salzburg (17de eeuw) werd gebouwd voor Salome Alt, de maîtresse van aartsbisschop Wolf Dietrich von Raitenau. De sierlijke beelden op de trap zijn gemaakt door Raphael Donner.

De Hauptplatz in Linz, de hoofdstad van Opper-Oostenrijk, is een van de mooiste pleinen van Midden-Europa. In het midden staat de marmeren zuil van de Heilige Drievuldigheid.

Dit monument voor Strauss en Lanner staat in Baden, een slapend stadje dicht bij Wenen, dat beroemd is vanwege zijn zwavelbaden en zijn casino, een van de oudste van Oostenrijk.

Huizen in Bregenz, hoofdstad van Vorarlberg, zijn versierd met oude heraldische schilderingen en afbeeldingen van heiligen.

Schloss Bruck in Lienz, in Oost-Tirol, werd tussen 1252 en 1277 gebouwd voor de familie Görz. Nu is het een museum met een mooie verzameling 19de- en 20ste-eeuwse Oostenrijkse volkskunst.

Het Landhaus in Klagenfurt, waar het bestuur van Karinthië zetelt, is in de 16de eeuw in Italiaanse stijl gebouwd en is een van de mooiste gebouwen van de stad. De prachtige, van galerijen voorziene binnenhof is goed bewaard gebleven.

Het Zeughaus in Graz, de hoofdstad van Stiermarken, getuigt op indrukwekkende wijze van de voormalige macht van de stad.

1 St. Pölten

St. Pölten, sinds 1986 de hoofdstad van de deelstaat Neder-Oostenrijk, was in 1159 de eerste Oostenrijkse stad die stadsrechten kreeg. Zijn geschiedenis gaat terug tot de Romeinse tijd. In de 8ste eeuw lag hier een belangrijke benedictijnenabdij. St. Pölten groeide sterk in de baroktijd, toen belangrijke kunstenaars als de architect Jakob Prandtauer en de schilders Daniel Gran, Paul Troger en Bartolomeo Altomonte zich hier hadden gevestigd. Nadat de handel zich had verplaatst van de Donau naar routes over land werd St. Pölten in economisch opzicht de belangrijkste stad van Neder-Oostenrijk.

De Rathausplatz in St. Pölten met de zuil van de Heilige Drievuldigheid

St. Pölten verkennen

Het prachtige centrum, dat uit de barok dateert en waar ook nog enkele oudere gebouwen staan, ligt ten zuiden van het station tussen Domplatz, Riemerplatz en Rathausplatz. Het centrum is niet groot en voor een groot deel autovrij, zodat u zich gemakkelijk te voet kunt verplaatsen en de stad op uw gemak kunt verkennen. St. Pölten bezit naast de barokgebouwen ook recentere architectuur die het bezichtigen waard is.

Detail op de deur van de dom

werd in 1278 door een brand verwoest en opnieuw in 1621, waarna de kerk in barokstijl werd herbouwd naar een ontwerp van Jakob Prandtauer. De buitenkant ziet er eenvoudig uit, maar het interieur van de kerk is een goed voorbeeld van overdadige barok. Daniel Gran en Bartolomeo Altomonte maakten de enorme wand- en plafond-schilderingen met scènes uit het Leven van Jezus.

Naast de dom liggen het bisschoppelijk paleis, ooit een abdij, met een fraaie trap, eveneens naar ontwerp van Prandtauer, en een prachtige bibliotheek, die werd gedecoreerd door Paul Troger. In het **Diözesanmuseum** is een collectie beelden, schilderijen en kunstvoorwerpen uit de gotiek en de barok te zien. Achter het paleis staat het huis waar Jakob Prandtauer woonde (Klostergasse 1).

1 Domkirche Mariä Himmelfahrt

Domplatz 1. **Tel.** 02742-353402. Diözesanmuseum: **Tel.** 02742-324331. **Open** mei-okt. di-vr 10.00-12.00, 14.00-17.00, za 10.00-13.00 uur.

In de 12de eeuw stond hier een kerk die gewijd was aan St.-Hipolytus (St. Pölten). De kerk

1 Franziskanerkirche

Rathausplatz. De franciscaner kerk van de H. Drievuldigheid ligt met het bijbehorende klooster aan het smalle, noordelijke deel van de Rathausplatz. De kerk dateert uit de rococotijd en heeft een mooie, roze gevel; een toren ontbreekt echter. Het rococo-interieur pronkt met een altaarstuk dat is gemaakt door Andreas Gruber. Vier zijluiken zijn van de hand van de barokkenaar Martin Johann Schmidt, ook bekend als Kremser Schmidt.

1 Rathaus

Rathausplatz 1. **Tel.** 02742-3333000. Het huidige stadhuis kwam in de 16de eeuw tot stand door twee gotische gebouwen met elkaar te verbinden en vertoont een ratjetoe aan stijlen. De zijdeuren naast de gotische toegangspoort komen uit op een renaissanceportaal, de gotische toren heeft een barokke koepel en het geheel gaat schuil achter een barokgevel. Binnen is het stucwerk langs het plafond van de Burgemeesterskamer het bekijken waard, evenals beelden van de hand van Christoph Kirschner. De Rathausplatz waar het stadhuis aan ligt, gold ooit als het mooiste plein van Oostenrijk. De charme is echter deels verloren gegaan door moderne bebouwing. Naast het stadhuis is een huis te zien waar Frans Schubert nog heeft gewoond en op nr. 5 het Montecuccolipaleis; beide gevels zijn van de hand van Prandtauers neef Joseph Munggenast. Midden op het plein staat een marmeren zuil van de Heilige Drievuldigheid, met een fontein en heiligenbeelden.

Portretten sieren de muren van de Burgemeesterskamer in het Rathaus

1 Institut der Englischen Fräulein

Linzer Strasse 9-11. **Tel.** 02742-3521880. **Kerk Open** dag. 10.00-17.00 uur. Het Instituut van de Engelse Zusters, dat werd opgericht door de Engelse non Mary Ward, gaf onderwijs aan adellijke meisjes. Het instituutgebouw, dat uit 1715 dateert en 50 jaar later werd uitgebreid, is een van de mooiste barokgebouwen van Neder-Oostenrijk. Jakob Prandtauer ontwierp de prachtige wit-roze gevel, die wordt onderbroken door zwarte, smeedijzeren tralies voor de ramen en beelden-groepen.

Beeld voor het Institut der Englischen Fräulein

De Mariazuil in het midden van de barokke Herrenplatz

1 Riemerplatz

Ook de Riemerplatz is een fraai barokplein. Het wordt omringd door prachtige gebouwen, zoals het Herbersteinpaleis aan het bredere eind van de Wiener Strasse. In de Kremser Gasse, die van het plein naar het noorden loopt, staat op nr. 41 het Stöhr-Haus met een mooie jugendstilgevel. Het is gebouwd door Joseph Maria Olbrich, de architect die ook het Secessionengebouw in Wenen ontwierp (blz. 96-97).

1 Herrenplatz

Dit is opnieuw een voorbeeld van een mooi barokplein. Het opvallendst zijn de barokgevels van de gebouwen rond het plein, die grotendeels worden toegeschreven aan Jakob Prandtauer. De gevels verber-

TIPS VOOR DE TOERIST

Praktische informatie

Wegenkaart: F3.
 50.000.
 Rathausplatz 1
Tel. 02742-3333000.
stpoltentourismus.at

Openbaar vervoer

gen vaak oudere, middeleeuwse zijdeuren en binnenplaatsen. In het fronton van het huis op nr. 2 ziet u een beeldengroep van de hand van Georg Raphael Donner, genaamd *De Verdrijving van de Duisternis door het Licht*. In het midden van het plein staat een Mariazuil (1718).

1 Wiener Strasse

De Wiener Strasse, die begint bij de Herrenplatz, is al vanaf de Romeinse tijd een belangrijke verkeersader. De straat telt een aantal interessante historische gebouwen, zoals op nr. 1 de oudste apotheek van de stad, die uit 1595 stamt. Op de gevel, die in 1727 door Joseph Munggenast werd gebouwd, ziet u nog het originele wapenschild van de apotheek uit 1607 en het 19de-eeuwse uithangbord 'Zum Goldenen Löwen' (In de Gouden Leeuw).

Centrum van St. Pölten

- 1 Domkirche Mariä Himmelfahrt
- 2 Franziskanerkirche
- 3 Rathaus
- 4 Institut der Englischen Fräulein
- 5 Riemerplatz
- 6 Herrenplatz
- 7 Wiener Strasse

